

Richard Brabec
ministr životního prostředí

Praha dne 15. května 2020
Č. j.: MZP/2020/710/1984

Vážený pane předsedo,

v návaznosti na závěry semináře k negativnímu vlivu záměru „Pokračování těžby ložiska hnědého uhlí Turów“ na obyvatele a životní prostředí v Libereckém kraji, konaného dne 26. 9. 2019 ve Frýdlantském salonku Senátu Parlamentu ČR se dne 3. 12. 2019 konala 12. schůze Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí. Na této schůzi bylo přijato 62. usnesení Senátu Parlamentu České republiky, Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí, které Ministerstvu životního prostředí České republiky (dále jen „MŽP“) stanovilo konkrétní úkoly. V souladu s bodem II. písm. d) tohoto usnesení Vám proto zasílám souhrn informací k zakončení mezistátního procesu posuzování vlivů záměru „Pokračování těžby ložiska hnědého uhlí Turów“.

Úvodem mi dovolu stručně shrnout průběh mezistátního procesu posuzování vlivů na životní prostředí (proces EIA) k předmětnému záměru. Tento proces byl zahájen v únoru 2019 předložením dokumentace vlivů záměru na životní prostředí (dále jen „dokumentace EIA“) na MŽP. Po jejím prostudování bylo požadováno po polské straně její dopracování tak, aby bylo možné řádně vyhodnotit vlivy záměru na ČR. V dubnu 2019 byla předložena dopracovaná dokumentace EIA s tím, že některé oblasti budou doplněny v rámci mezistátních konzultací. MŽP následně dokumentaci EIA rozeslalo všem dotčeným územním samosprávným celkům a dotčeným orgánům na české straně ke zveřejnění a k vyjádření. Dopisem ze dne 14. 6. 2019 byla polské straně odeslána všechna obdržená vyjádření k dokumentaci EIA. Hlavní připomínky těchto vyjádření se týkaly zejména problematiky podzemních vod a jejich úbytku, problematiky hluku z provozu dolu, prašnosti a sedání terénu. V srpnu 2019 obdrželo MŽP od polské strany doplněnou dokumentaci EIA, která byla upravena na základě všech obdržených vyjádření (českých, německých i polských) a kterou MŽP opětovně rozeslalo všem příslušným subjektům ke zveřejnění a k vyjádření. V září 2019 proběhlo k předmětnému záměru v obci Chotyně dobrovolné setkání investora záměru s českou veřejností, následně se konalo v obci Bogatynia oficiální veřejné projednání. Ve dnech 3. – 4. 10. 2019 se ve Wroclawi k předmětnému záměru konaly mezi českou a polskou delegací odborné mezistátní konzultace, na kterých si obě strany vyměnily odborné informace. Česká delegace rovněž

požadovala řadu podmínek a zajištění výměny informací. Tyto požadavky byly zahrnuty do oficiálního protokolu, který česká i polská strana po odsouhlasení podepsala. Dne 15. 11. 2019 vydalo MŽP k předmětnému záměru závěrečné nesouhlasné stanovisko ČR, ve kterém stanovilo řadu podmínek, které požadovala ČR po Polsku (dále jen „PL“) realizovat v případě, že by realizace záměru nebyla i přes nesouhlas ČR zastavena. Podmínky se týkaly ochrany životního prostředí a veřejného zdraví na území ČR. Polská strana vydala i přes nesouhlas ČR dne 21. 1. 2020 závěrečné Rozhodnutí o environmentálních podmínkách v souladu s polským právem, kterým předmětný záměr povolila a zároveň tak oficiálně ukončila mezistátní proces EIA. Po obdržení české verze tohoto rozhodnutí dne 17. 2. 2020 MŽP rozeslalo předmětné rozhodnutí dotčeným subjektům v ČR a zveřejnilo ho na své úřední desce a v Informačním systému EIA. Již v průběhu procesu EIA požadovalo MŽP po polské straně v souladu s mezinárodním právem stejná práva jako má polská veřejnost, tj. možnost podat českou veřejností odvolání proti Rozhodnutí o environmentálních podmínkách. V období od 4. 3. do 17. 3. 2020 tak mohli čeští účastníci řízení a české ekologické organizace (spolky), které splňovaly polské zákonné podmínky, podávat proti předmětnému rozhodnutí své odvolání. MŽP, které se s Rozhodnutím o environmentálních podmínkách důkladně seznámilo, zjistilo, že polská strana do výrokové části tohoto rozhodnutí nepřevzala celkem 6 podmínek stanovených v závěrečném stanovisku ČR. Jednalo se o podmínky stanovené nad rámec protokolu z mezistátních konzultací, které byly do závěrečného stanoviska ČR doplněny zejména na základě požadavků dotčených českých subjektů. Dne 6. 3. 2020 proto MŽP zaslalo PL dopis č.j. MZP/2020/140/234, ve kterém vyjádřilo nesouhlas s nepřevzetím těchto podmínek a požádalo polskou stranu o zjednání nápravy.

V prosinci 2019, tedy ještě v době před ukončením mezistátního procesu EIA a vydáním závěrečného Rozhodnutí o environmentálních podmínkách obdrželo MŽP neoficiální informaci o tom, že PL zahájilo řízení o povolení hornické činnosti na dole Turów do roku 2026, a to bez toho, aniž by PL českou stranu v této věci jakkoliv informovalo. MŽP se tedy neprodleně obrátilo na polskou stranu s žádostí o informace k předmětnému řízení, a to dopisem ze dne 19. 12. 2019 pod č. j. MZP/2019/710/10531. Následoval můj dopis na polského ministra klimatu ze dne 8. 1. 2020 pod č. j. MZP/2020/140/234 žádající objasnění celé situace a zastavení dalších kroků do doby, než PL poskytne relevantní informace. Dále následovaly další dopisy v téže věci, a to ze dne 16. 1. 2020 (č. j. MZP/2020/710/485), dne 19. 3. 2020 (č. j. MZP/2020/710/1435) a 31. 3. 2020 (č. j. MZP/2020/710/1631), kde jsme žádali PL o poskytnutí řady informací a objasnění celé situace. Navzdory 4měsíčnímu úsilí MŽP, které se na mnoha úrovních oficiální i neoficiální cestou snažilo od PL získat potřebné informace, však česká strana bohužel žádné relevantní informace k předmětnému řízení ani k předmětnému záměru od PL neobdržela. Přestože MŽP několikrát upozorňovalo polskou stranu, že postrádá informace, na jejichž základě by mohlo objektivně posoudit možné vlivy záměru na české území, nedostalo od PL ani základní informaci o tom, zda se předmětné

řízení vztahuje k záměru „Pokračování těžby ložiska hnědého uhlí Turów“ nebo k záměru zcela jinému. MŽP proto v dopisech opakovaně žádalo o předložení informací k předmětnému záměru dle čl. 3 odst. 7 Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (dále jen „Espoo úmluva“) a čl. 7 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16. dubna (dále jen „směrnice EIA“), a to zejména o popis záměru spolu se všemi dostupnými informacemi o jeho vlivech, včetně možných přeshraničních vlivů, informace o povaze rozhodnutí, které má být přijato a o poskytnutí přiměřené doby na oznámení, zda si ČR přeje účastnit se rozhodovacích řízení ve věcech životního prostředí podle čl. 2 odst. 2 směrnice EIA. MŽP ve všech dopisech rovněž důrazně žádalo polskou stranu, aby do vyjasnění celé situace nečinila v předmětném řízení žádné další kroky, a to do doby vyřešení otázek přeshraničního vlivu a naplnění závazků Espoo úmluvy a směrnice EIA. Navzdory výše uvedenému polská strana dne 27. 3. 2020 informovala českou stranu o ukončení předmětného řízení, a to pouze velmi stručným konstatováním skutečnosti, že koncese na těžbu hnědého uhlí a dalších nerostných surovin z ložiska hnědouhelného dolu Turów byla udělena na období 6 let, tj. do 30. 4. 2026. Dle polské úřední desky bylo rozhodnutí vydáno dne 20. 3. 2020 a zveřejněno na úřední desce dne 23. 3. 2020.

Polská strana výše uvedeným správním aktem bez toho, aniž by poskytla české straně nezbytné a v souladu s Espoo úmluvou a směrnicí EIA několikrát vyžádané informace, porušila unijní právo, a to konkrétně čl. 3 odst. 7 Espoo úmluvy a čl. 7 odst. 1 směrnice EIA. Proto se MŽP obrátilo dopisem ze dne 31. 3. 2020 (č. j. MZP/2020/710/1631) na PL a důrazně se vymezilo vůči tomuto protiprávnímu jednání. MŽP v dopise rovněž upozornilo polskou stranu, že stále důrazně trvá na tom, aby PL poskytlo české straně požadované informace k předmětnému záměru dle čl. 3 odst. 7 Espoo úmluvy a čl. 7 odst. 1 směrnice EIA, jelikož tyto informace jsou naprosto zásadní pro českou stranu z důvodu možných významných negativních vlivů záměru na české území a české občany a požádalo rovněž o poskytnutí informací dle čl. 8 směrnice EIA a čl. 6 odst. 1 Espoo úmluvy, a to zejména informací, jakým způsobem byly v rozhodnutí vzaty v úvahu české požadavky, které vzešly z mezistátního procesu EIA (protokol z mezistátních konzultací a konečné stanovisko za ČR) a jak bylo zohledněno polské Rozhodnutí o environmentálních podmínkách ze dne 21. 1. 2020. MŽP dále polskou stranu požádalo dle čl. 9 odst. 2 směrnice EIA a čl. 6 odst. 2 Espoo úmluvy o poskytnutí konečného rozhodnutí o navrhované činnosti, tj. rozhodnutí k povolení těžby hnědého uhlí a dalších nerostných surovin v hnědouhelném dolu Turów do 30. 4. 2026, spolu s důvody a úvahami, které k tomuto rozhodnutí vedly. MŽP zaslalo předmětný dopis rovněž Evropské komisi, která na základě informací získaných z ČR zahájila vůči PL šetření (tzv. EU Pilot řízení) z důvodu namítaného porušení unijních předpisů tak, aby měla k dispozici aktuální informace pro pokračování šetření, resp. pro posunutí tohoto řízení blíže k žalobě k Soudnímu

dvoru Evropské Unie. Předmětný dopis byl Evropské komisi doručen dne 16. 4. 2020. MŽP v současné době jedná se zástupci Libereckého kraje, společností Frank Bold Advokáti a Ministerstvem zahraničních věcí o dalším postupu české strany, včetně možnosti žaloby ČR na PL k Soudnímu dvoru EU dle čl. 259 Smlouvy o fungování EU. Dle názoru MŽP však není prozatím žádoucí narušovat řízení vedené Komisí proti PL předmětnou žalobou, naopak je účelnější s Komisí spolupracovat a poskytovat jí v této věci potřebné a důležité informace.

S ohledem na výše uvedené se nyní ještě více ukazuje důležitost naplánovaných monitoringů vlivů záměru „Pokračování těžby ložiska hnědého uhlí Turów“ na českém území, které již probíhají nebo budou v předmětném území probíhat od letošního roku a které pomohou prokázat případné negativní vlivy způsobené činností na dole Turów. Monitoring podzemních vod, který v dotčeném území v současné době provádí Česká geologická služba, probíhá již dlouhodobě. Monitoring hluku by měl být v předmětném území zahájen s ohledem na aktuální koronavirovou situaci v měsíci květnu nebo červnu. Celkem by měla být provedena 4 měření v průběhu roku 2020. MŽP již podepsalo smlouvu se Zdravotním ústavem se sídlem v Ostravě, Národní referenční laboratoří pro komunální hluk, která bude jednotlivá měření v lokalitách obcí Uhelná a Oldřichov v roce 2020 provádět. V současné době připravuje MŽP monitoring ovzduší, který bude v dotčeném území od letošního roku zajišťovat Český hydrometeorologický ústav. Připravuje se rovněž dohodnutý monitoring poklesů terénu, jehož přípravy však ztěžují vlastníci pozemků, kteří nechtějí na svých pozemcích povolit umístění měřících vrtů.

Vzhledem k tomu, že MŽP bude každoročně informovat o výsledcích předmětných monitoringů a o vyhodnocení vlivu dolu Turów na české území Vládu České republiky, mi závěrem dovoluji navrhnout možnost, že si Senát Parlamentu ČR vždy vyžádá každoroční poskytnutí informací přímo od Vlády ČR.

S pozdravem

Mgr. Richard Brabec

Vážený pan

Ing. Zbyněk Linhart

předseda Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí

Senát Parlamentu ČR

Praha

Ověřovací doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Ověřuji pod pořadovým číslem **128839753-257981-200519102106**, že tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické, skládající se z **2** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Zajišťovací prvek: **bez zajišťovacího prvku**

Ověřující osoba: **Irena Hrabalová - Sekce politiky a mezinárodních vztahů**
Vystavil: **Ministerstvo životního prostředí**

V Praze dne 19.05.2020

128839753-257981-
200519102106